

TURIZM SOHASIDA BARQAROR BOSHQARUV TIZIMINI TASHKIL ETISHDA XORIJ TAJRIBASI (JANUBIY KOREYA MISOLIDA)

Barakayev Elbekjon

O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali

ORCID: 0009-0001-4158-4212

elbekjonbarakayev@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada Janubiy Koreya tajribasida ko'rsatilgan turizm sohasida barqaror boshqaruv tizimini yaratish va takomillashtirishdagi qiyinchiliklar ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda barqaror rivojlanish g'oyalarini turizm siyosati, davlat-xususiy sheriklik, raqamli boshqaruv strategiyalari va ekologik javobgarlikni oshirishga mo'ljallangan usullarga kiritish tizimli ravishda o'rganiladi. Janubiy Koreyada yangi texnologiyalar, "aqlli turizm" tushunchasi va turizmni boshqarishda mahalliy jamoalarning manfaatlarini hisobga oladigan tizimli boshqaruv yondashuvi ishlab chiqilganligi ta'kidlanadi. Tadqiqot natijalari O'zbekiston turizm sohasida barqaror boshqaruv tizimini joriy etishda xalqaro eng yaxshi amaliyotlarni qo'llash imkoniyatlarini ochib beradi.

Kalit so'zlar: barqaror turizm, turizm boshqaruvi, Janubiy Koreya tajribasi, aqlli turizm, davlat va xususiy sektor hamkorligi, ekologik barqarorlik, raqamli boshqaruv.

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ОРГАНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ УСТОЙЧИВОГО УПРАВЛЕНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА (НА ПРИМЕРЕ ЮЖНОЙ КОРЕИ)

Баракаев Эльбекжон

Джизакский филиал Национального университета Узбекистана

Аннотация. В статье рассматриваются трудности создания и совершенствования устойчивой системы управления в туристическом секторе на примере Южной Кореи. В исследовании систематически изучается интеграция идей устойчивого развития в туристическую политику, государственно-частное партнерство, стратегии цифрового управления и методы, направленные на повышение экологической ответственности. Отмечается, что в Южной Корее разработаны новые технологии, концепция «умного туризма» и систематический подход к управлению, учитывающий интересы местных сообществ в управлении туризмом. Результаты исследования показывают возможности применения передового международного опыта при внедрении устойчивой системы управления в туристическом секторе Узбекистана.

Ключевые слова: устойчивый туризм, управление туризмом, опыт Южной Кореи, умный туризм, государственно-частное партнерство, экологическая устойчивость, цифровое управление.

FOREIGN EXPERIENCE IN THE ORGANIZATION OF A SUSTAINABLE MANAGEMENT SYSTEM IN THE FIELD OF TOURISM (ON THE EXAMPLE OF SOUTH KOREA)

Barakayev Elbekjan

Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan

Abstract. *This article examines the difficulties in creating and improving a sustainable management system in the tourism sector, as shown in the experience of South Korea. The study systematically studies the integration of sustainable development ideas into tourism policy, public-private partnerships, digital management strategies, and methods designed to increase environmental responsibility. It is noted that in South Korea, new technologies, the concept of "smart tourism" and a systematic management approach that takes into account the interests of local communities in tourism management have been developed. The results of the study reveal the possibilities of applying international best practices in implementing a sustainable management system in the tourism sector of Uzbekistan.*

Keywords: *sustainable tourism, tourism management, South Korean experience, smart tourism, public-private partnership, environmental sustainability, digital management.*

Kirish.

Global turizm biznesining jadal rivojlanishi samarali sektorni boshqarish uchun barqarorlik tamoyillariga asoslangan innovatsion strategiyalarni talab qiladi. Turizm iqtisodiy daromadning muhim manbai bo'lib xizmat qiladi va madaniy merosni saqlash, ekologik muvozanatni saqlash va mintaqalarning ijtimoiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Natijada, turizm sohasida barqaror boshqaruv tizimini yaratish bevosita ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Janubiy Koreya turizmni boshqarishda barqaror rivojlanish tushunchasini rasmiy siyosat darajasiga ko'targan davlatlar qatorida. Bu mamlakatda turizm infratuzilmasini rivojlantirish, atrof-muhit resurslaridan oqilona foydalanish, madaniy merosni saqlash va zamonaviy texnologiyalarni integratsiyalash uyg'un tarzda amalga oshirilmoqda. Raqamli boshqaruv tizimlari va "aqlli turizm" platformalarini keng joriy etish turizm xizmatlari sifatini oshiradi va barqarorlikni ta'minlaydi. Ushbu maqolada Janubiy Koreyaning turizm sohasidagi barqaror boshqaruv amaliyotlari o'rganiladi, ushbu modelning asosiy elementlarini ta'kidlaydi va uning O'zbekistonda qo'llanilishi ilmiy nuqtai nazardan asoslanadi. Hozirgi vaqtda turizm sektori nafaqat iqtisodiy o'sishga muhim hissa qo'shuvchi, balki xalqaro hamkorlik, madaniyatlararo almashinuv va mintaqaviy rivojlanish uchun muhim yo'nalish sifatida ham tan olingan. Turizm infratuzilmasini barqaror rivojlantirish milliy raqobatbardoshlikni oshirish, investorlarning jozibadorligini oshirish va sayyohlarga yuqori sifatli xizmatlarni taqdim etish uchun juda muhimdir. So'nggi yillarda O'zbekiston o'zining turizm salohiyatidan foydalanish uchun tizimli islohotlarni amalga oshirdi; shunga qaramay, zamonaviy infratuzilma, raqamli texnologiyalar va ekologik barqarorlikka yo'naltirilgan strategiyalar dolzarbligicha qolmoqda. Janubiy Koreyaning turizm infratuzilmasini yaratishdagi tajribasi bu nuqtai nazardan ayniqsa muhimdir. Bu mamlakatda turizm sohasi davlat-xususiy sheriklik modeli, "aqlli turizm" konsepsiyasi, yashil infratuzilma va raqamli yutuqlarni amalga oshirish orqali barqaror va samarali rivojlanmoqda. Ushbu maqolada Janubiy Koreya tajribasi o'rganiladi va O'zbekistonda turizm infratuzilmasini barqaror rivojlantirish uchun zamonaviy va pragmatik strategiyalar ilmiy jihatdan yoritiladi.

Adabiyotlar sharhi.

Turizm infratuzilmasining tabiati, rivojlanish bosqichlari va barqarorlik tamoyillariga oid ilmiy materiallar mavzuning nazariy asoslarini yoritishda juda muhimdir. Tribe (2016) tomonidan taklif qilingan turizm tizimiga integratsiyalashgan yondashuv infratuzilmaning iqtisodiy va ijtimoiy elementlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni batafsil o'rganib chiqdi. Ushbu

metodologiya O'zbekistondagi infratuzilma loyihalarining samaradorligini baholash uchun asos yaratadi. Bramwell va Lane (2011) turizm sohasida atrof-muhitni muhofaza qilish, iqtisodiy afzalliklar va mahalliy jamoalarning farovonligini integratsiyalashga e'tibor qaratib, barqaror rivojlanish tushunchasini o'rganib chiqdilar. Yashil infratuzilma va ekologik mas'uliyat g'oyalari Janubiy Koreya tajribasi bilan chambarchas bog'liq. Koreya Turizm Tashkiloti va Janubiy Koreya Madaniyat, sport va turizm vazirligi tomonidan e'lon qilingan Janubiy Koreyaning turizm strategiyasi bo'yicha rasmiy hisobotlar muhim amaliy manba hisoblanadi. Ular davlat-xususiy sheriklik, raqamli transformatsiya, mintaqaviy klasterlar va xalqaro sayyohlar oqimini boshqarish bo'yicha murakkab metodologiyalarni namoyish etadi (KCTI, 2023). O'zbekistonda Prezident farmonlari va Vazirlar Mahkamasining turizmni rivojlantirishga oid hujjatlari, xususan, 2019-yildagi "Turizm sohasini jadal rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori hukumatning sohaga e'tiborini kuchaytirganidan dalolat beradi. Bundan tashqari, Mahmudov (2020) va Karimov (2021) kabi mahalliy tadqiqotchilarning ilmiy ishlari O'zbekistonda turizm infratuzilmasining holati va kelajagini o'rganishda qimmatli ekanligini isbotladi. Hozirgi adabiyotlarda bu mavzu bo'yicha keng qamrovli ma'lumotlar mavjud. Xalqaro va mahalliy resurslarni birlashtirish O'zbekistonda turizm infratuzilmasini barqaror rivojlantirish uchun zamonaviy va ilmiy jihatdan asoslangan strategiyalarni shakllantirishga yordam beradi.

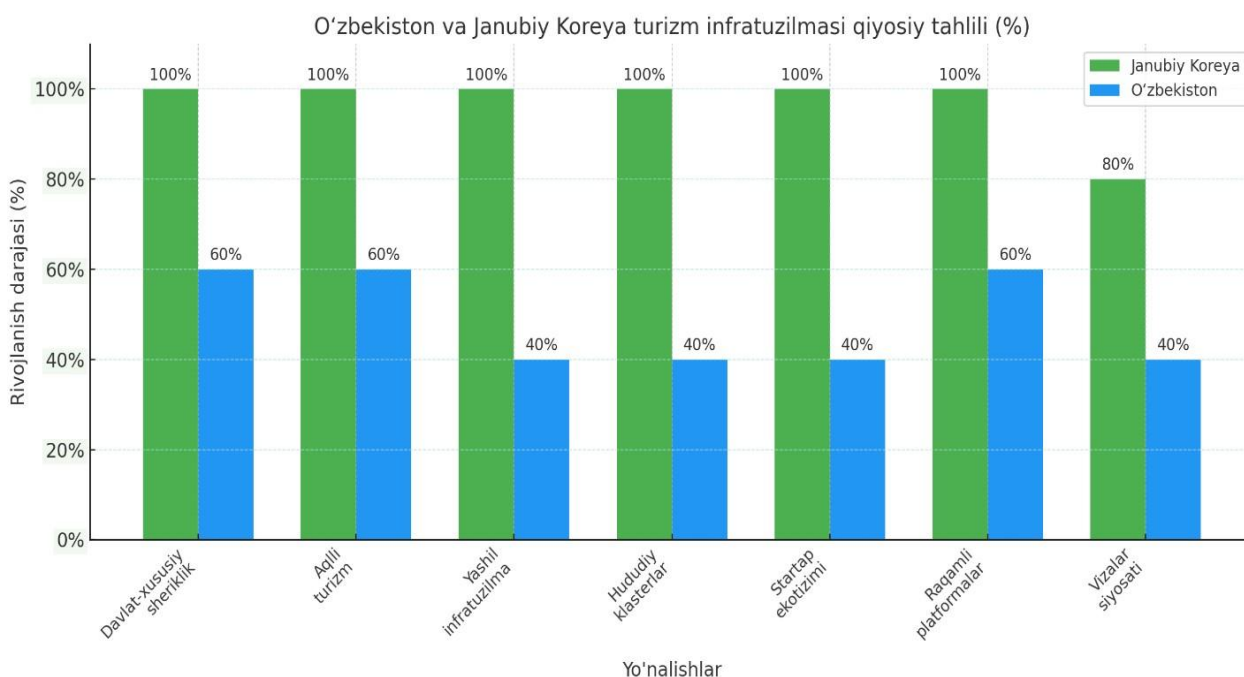
Tadqiqot metodologiyasi.

Ushbu tadqiqotda Janubiy Koreyaning O'zbekiston turizm infratuzilmasining barqaror rivojlanishi salohiyatini tan olish tajribasi asosiy ilmiy yo'nalish sifatida tahlil qilingan. Natijada, asosiy metodologiya sifatida murakkab va qiyosiy tahlil usullari tanlangan. Tavsiflash usuli O'zbekiston va Janubiy Koreyada turizm infratuzilmasining hozirgi holati, rivojlanish tendentsiyalari va institutsional mexanizmlarini o'rganish uchun qo'llanilgan. Ushbu metodologiya mamlakatlar o'rtasidagi asosiy o'xshashliklar va farqlarni aniqlashga yordam berdi. Ikkinchidan, qiyosiy tahlil usulidan foydalangan holda, Janubiy Koreyaning namunaviy amaliyotlari O'zbekiston doirasida baholandi. Xususan, davlat-xususiy sheriklik modeli, raqamli infratuzilmani joriy etish, mintaqaviy klasterlash va yashil texnologiyalar kabi elementlar alohida ko'rib chiqildi. Uchinchidan, rasmiy hukumat hujjatlari, xalqaro tashkilotlar (UNWTO, OECD, KTO) ma'lumotlari, ilmiy maqolalar va ekspert intervyularidan foydalangan holda sifatli tahlil metodologiyalaridan foydalangan holda chuqur tahlil o'tkazildi. Ushbu usullarni mahalliy sharoitlarda qo'llash bilan bog'liq afzalliklar va cheklovlar ham ko'rib chiqildi. To'rtinchidan, O'zbekiston va Janubiy Koreyada turizmni tartibga soluvchi qonunchilik bazasini, shuningdek, uning infratuzilma siyosatiga ta'sirini o'rganish uchun normativ-huquqiy tahlil o'tkazildi. Ushbu metodologik yondashuvlar, odatda, tadqiqot natijalarining ilmiy asosliliigi, ishonchliligi va amaliy ahamiyatini ta'minlaydi.

Tahlil va natijalar muhokamasi.

So'nggi yillarda O'zbekistonning turizm infratuzilmasida katta yutuqlarga erishilganiga qaramay, barqarorlik, texnologik innovatsiyalar va ekologik strategiyalarni amalga oshirish bilan bog'liq masalalar muhim muammolar bo'lib qolmoqda. Tahlil shuni ko'rsatdiki, Janubiy Koreya tajribasining ayrim elementlari O'zbekistondagi sharoitlarga ham tegishli. Davlat-xususiy sheriklik yondashuvining samaradorligi Janubiy Koreyadagi amaliy tajribalar orqali namoyish etildi. Transport va turizm infratuzilmasini rivojlantirishda xususiy sektorning faol ishtiroki byudjet cheklovlarini yumshatdi, xizmat ko'rsatish sifatini oshirdi va innovatsiyalarni osonlashtirdi. O'zbekistonning ushbu model uchun qonunchilik bazasiga ega bo'lishiga qaramay, investorlar uchun xavfsiz va qulay muhit yaratish juda muhimdir. Ikkinchidan, raqamli texnologiyalarga asoslangan "aqlli turizm" infratuzilmasi Koreyadagi turizm xizmatlarining interaktiv, tezkor va moslashuvchan bo'lishini kafolatlaydi. Sayyohlik tajribasi virtual qo'llanmalar, mobil ilovalar, raqamli xaritalar va sun'iy intellektga asoslangan tavsiyalar

orqali sezilarli darajada yaxshilanadi. Ushbu g'oyalarni O'zbekistonda "Raqamli O'zbekiston - 2030" kun tartibi doirasida amalga oshirish aniq istiqbollarni taqdim etadi. Uchinchidan, Koreyada turizmni rivojlantirish uchun yashil infratuzilma va ekologik barqarorlik asosiy ustuvorliklar sifatida qaraladi. Mehmonxonalar va turistik hududlar ekologik sertifikatlash, qayta tiklanadigan energiya manbalarini joriy etish va chiqindilarni boshqarish tizimlarini yaratish asosida ishlaydi. O'zbekistonda ekoturizm uchun katta salohiyatga qaramay, ekologik normalar uchun keng qamrovli me'yoriy-huquqiy asos hali to'liq shakllanmagan.

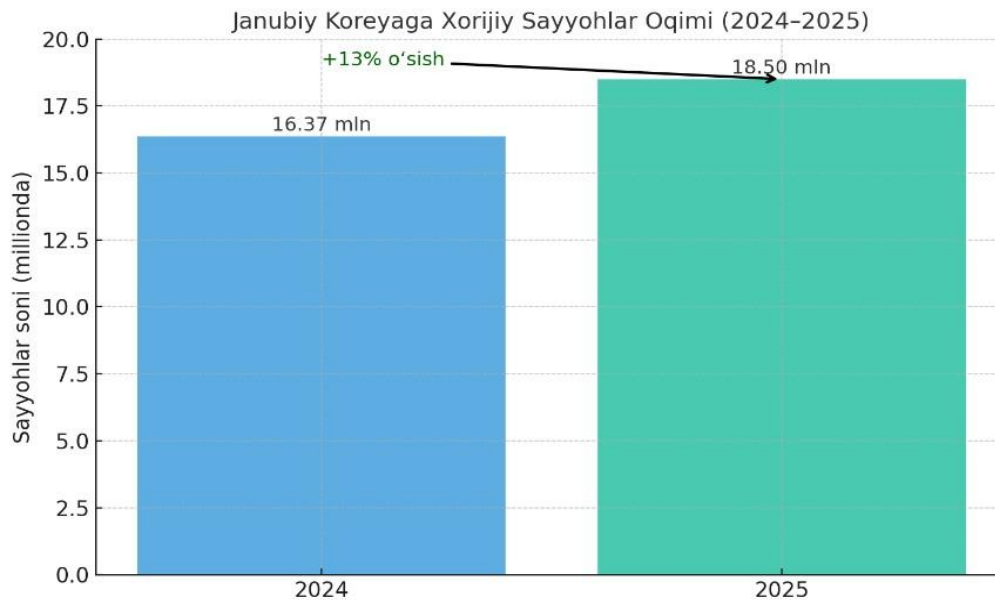

1-rasm. O'zbekiston va Janubiy Koreya turizm infratuzilmasi qiyosiy tahlili

Manba: Korea Tourism Organization and Uzbektourism organization rasmiy sayti ma'lumotlari asosida muallif tomonidan shakllantirildi.

Yashil (Janubiy Koreya): Barcha sohalarda 100% mukammal ball bilan (Viza siyosatida 80%) ustunlik qilmoqda, bu Koreyaning murakkab infratuzilma strategiyasini aks ettiradi. Moviy (O'zbekiston): Bir nechta sohalarda (davlat-xususiy sheriklik, Smart turizm, raqamli platformalar) taraqqiyot 60% ni tashkil etadi, Yashil infratuzilma, Mintaqaviy klasterlar, Startup ekosistemi va Viza siyosati kabi sohalarda esa 40% ni tashkil etadi, bu esa ushbu sohalarda jiddiy islohotlar va investitsiyalarga ehtiyoj borligini anglatadi. To'rtinchidan, mintaqaviy turistik klasterlar Koreyaning mintaqaviy turizm salohiyatini to'liq amalga oshirishga yordam beradi. Har bir mintaq o'zining tarixiy, madaniy yoki tabiiy xususiyatlariga ko'ra turizmga ixtisoslashgan. O'zbekistonda klaster strategiyasining samaradorligini ushbu modelni Samarqand, Buxoro va Xiva kabi shaharlarda amalga oshirish orqali oshirish mumkin. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, Janubiy Koreya tajribasi tizimlilik, innovatsiya va barqarorlik tamoyillariga urg'u beradi. Ushbu strategiyalarni O'zbekiston kontekstiga moslashtirish va ularni milliy resurslar va talablarga muvofiq amalga oshirish orqali turizm infratuzilmasining raqobatbardoshligini sezilarli darajada oshirish mumkin. O'zbekiston hukumati 2024–2025 yillarda turizm infratuzilmasini yaxshilash bo'yicha bir nechta loyihalarni amalga oshirmoqda. Kichik korxonalar uchun tayyor joylarni qurish va ta'minlash tizimi 2024-yil 18-iyulda kuchga kirgan Prezidentning PF-102-sonli Farmoniga binoan yaratildi. Ushbu tashabbus mintaqalarda turizm infratuzilmasini yaxshilashga qaratilgan. Bundan tashqari, 2024-yil 5-dekabrda chiqarilgan Prezidentning PQ-424-sonli Farmoniga muvofiq, turistik va dam olish zonalarini qurish va xalqaro mavsumiy kurortlarni rivojlantirish bo'yicha qoidalar joriy etildi. Ushbu choralarda turizm sohasida raqobatbardoshlikni oshiradi va mahalliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir

ko'rsatadi. Janubiy Koreya 2025-yilda 18,5 million xalqaro sayyohni qabul qilishni rejalashtirmoqda, bu 2024-yilga nisbatan 13 foizga ko'pdir. Mamlakat turizmni rag'batlantirish uchun K-madaniyati, sog'liqni saqlash va boshqa ixtisoslashgan turlarni rivojlantirish choralari ko'rmoqda. Ushbu tashabbus 2025-yilning uchinchi choragidan boshlab Xitoy fuqarolariga vizasiz kirishni ta'minlashga va shu bilan turizmni rivojlantirishga qaratilgan. 2-rasm.

2-rasm. Janubiy Koreyaga xorijiy sayyohlar oqimi (2024-2025-yillar)

Manba: Korea Tourism Organization rasmiy sayti ma'lumotlari asosida muallif tomonidan shakllantirildi.

Grafikda 2024-yildan 2025-yilgacha Janubiy Koreyaga xorijiy sayyohlar oqimining 13% ga o'sishi prognoz qilinganligi ko'rsatilgan, bu K-madaniyati, sog'lomlashtirish tendentsiyalari va xitoyliklar uchun vizasiz siyosat kabi omillar bilan bog'liq. So'nggi yillarda Janubiy Koreyaning turizm sanoati yangi kompaniyalar tufayli sezilarli o'sish sur'atlarini namoyish etdi. 2025-yilga rejalashtirilgan yaqinlashib kelayotgan turistik startap seminarida ham ushbu kontekstdagi muhim mavzular ta'kidlandi. Sessiya ishtirokchilari tadbirkorlar xorijiy bozorlarga kirishga urinishda duch keladigan asosiy infratuzilma va institutsional to'siqlarni ta'kidladilar. Axborotni mahalliyashtirish, ko'p tilli xizmatlarni joriy etish, ko'p millatli to'lov tizimlariga moslashish va mahalliy tarmoq aloqalarini kuchaytirish zarurati ta'kidlandi. Sayyohlik startaplari va agentliklari uchun sayyohlik xizmatlarini raqamlashtirish va global miqyosda kengaytirish orqali innovatsion yechimlarni taklif qiluvchi Janubiy Koreyaning sayyohlik texnologiyalari firmasi Travolution Inc. bosh direktori Bae In-xo tadbirda "mahalliy xaritalash va to'lov tizimlarida global standartlarning yo'qligi xorijiy sayyohlarga xizmat ko'rsatish imkoniyatiga to'sqinlik qilmoqda" deb ta'kidladi. Uning ta'kidlashicha, "asosiy infratuzilmani xalqarolashtirish" bu muammolarni hal qilish uchun zaruriy harakatdir (platum.kr, n.d.). Shu bilan birga, All My Tour (2024) bosh direktori Yeong-gyu Koreyada Google Maps xizmatlaridan foydalanish imkoniyati cheklanganligi sababli xizmat sifati yomonlashayotgani haqidagi fikrni bildirdi. Ushbu texnik va infratuzilma cheklovlari mijozlarning xizmatdan qoniqishini pasaytiradi va startaplarning raqobatbardoshligini pasaytiradi. Turistik startaplarning barqaror rivojlanishida davlat yordamiga ehtiyoj alohida e'tirof etildi. Koreya Turizm Tashkiloti Seul va Pusan shahar hokimiyatlari bilan birgalikda butun dunyo bo'ylab kengayishni rag'batlantirish uchun tijoratlashtirish mablag'lari, ustozlik tashabbuslari va loyihalarni amalga oshirmoqda. Ularning mavjudligining dastlabki uch yilida 70 ta biznesga o'rtacha 54 million dan 80 million vongacha moliyaviy yordam ko'rsatish taklif qilinmoqda (KTO, 2024). R&One bosh direktori Yong-geun (2025) shunday dedi: "Turistik startaplar uchun venchur (Venture) katta daromad olish imkoniyatiga ega bo'lgan va shu bilan

birga katta yo'qotish xavfini tug'diradigan iqtisodiy tavakkalchilikka asoslangan biznes faoliyatini anglatadi". Bu atama ko'pincha "venchur kapital" yoki "venchur loyihasi" bilan birga qo'llaniladi. Investitsiyalarni jalb qilish va eskirgan qonunchilikni yangilash orqali innovatsion ekotizimni yaratish juda muhimdir. Shuningdek, u xorijiy sayyohlarga byurokratik yoki texnik to'siqlarsiz ichki xizmatlardan foydalanish imkonini berish uchun institutsional takomillashtirish zarurligini ta'kidlaydi. Koreyalik turizm startaplari hozirda uy-joy, transport, madaniy tajribalar, tadbirlar va mintaqaviy mahsulotlar bo'yicha ixtisoslashgan xizmatlarni taklif qilish orqali yangi bozor sektorlarini o'rganmoqdalar. Masalan:

"Excrew" — mahalliy va xorijiy sayohatchilar uchun ijtimoiy tarmoqlarga asoslangan faollik platformasi;

"Xizmat platformasi" — xorijliklarga soliqni onlayn qaytarish xizmatini taklif qiladi;

"One Million" — koreys raqsiga asoslangan madaniy tajriba maydonini yaratgan;

"Date Trip" — mintaqaviy turizmni rivojlantirish uchun "mahalliy kuratorlik xizmatlari"ni amalga oshirmoqda.

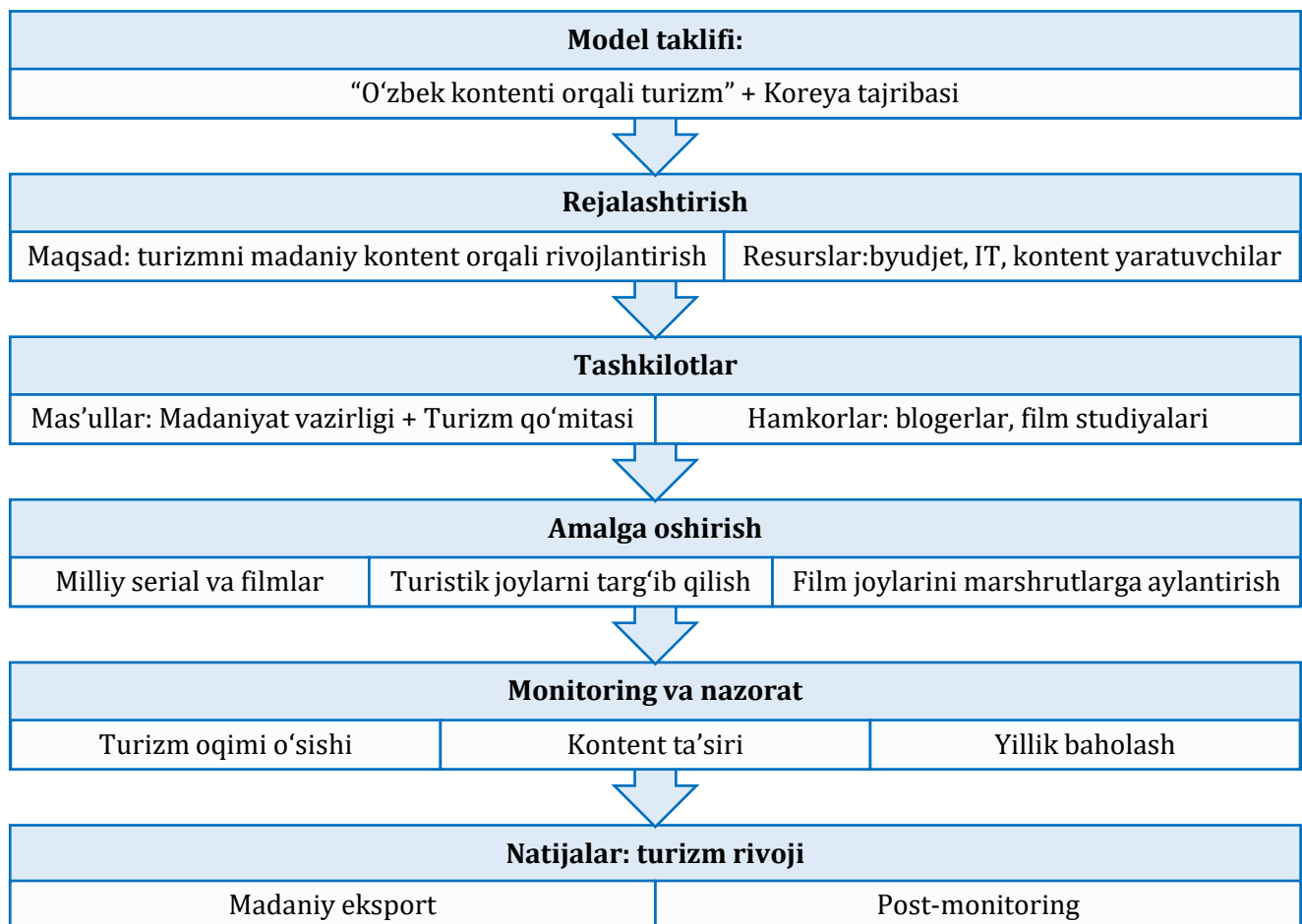
Ularning asosiy maqsadi Koreya turizm kontentini butun dunyo bo'ylab platformaga ko'tarish va uni xalqaro sayohatchilarning xohishlariga moslashtirishdir. Bu xizmat eksportini oshiradi va Koreyaning xalqaro turizm brendini mustahkamlaydi. Koreya sayyohlik tashkiloti "Visit Korea" (ajunews.com, n.d.) nomli keng qamrovli Koreya sayyohlik platformasini boshqaradi. Visit Korea sakkiz tilda ishlaydi: ingliz, yapon, xitoy (soddalashtirilgan va an'anaviy), ispan, fransuz, nemis va rus. U xalqaro sayyohlarga Koreyaning asosiy sayyohlik joylari, oshxonasi, turar joyi va tajriba tadbirlarini kashf etishda, shuningdek, ularning sayohat yo'nalishlarini tashkil qilishda yordam beradi. 2024-yilda Visit Korea a'zolarining umumiy soni 115 080 kishini tashkil etadi. Koreya sayyohlik sanoati yaqinda ba'zi murakkab to'siqlarga duch keldi, deb ta'kidlaydi Koreya sayyohlik tashkilotining vaqtinchalik rahbari Seo Yeon-choong Seulda bo'lib o'tgan matbuot anjumanida. Sayohat xavfsizligi muammolari, rivojlanayotgan bozorlarning sezilarli darajada oshishi, iqtisodiy qiyinchiliklar va tez rivojlanayotgan ichki va xalqaro ijtimoiy-siyosiy vaziyatlar sohaga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, mustaqil sayohatlarga bo'lgan ehtiyojning ortishi va Koreya madaniyatining global miqyosda keng tarqalishi kabi salbiy ta'sirlarni yumshatish imkoniyatlari mavjud. Janubiy Koreya Turizm Tashkiloti tomonidan ishlab chiqilgan "SPEKTRUM" strategiyasiga muvofiq sakkizta muhim loyiha amalga oshirilmoqda, bu turizmni rivojlantirish va marketing uchun muqobil strategik asos bo'lib xizmat qiladi, har bir harf alohida strategik yo'nalishni bildiradi. Ushbu loyiha Janubiy Koreyaning ichki va ichki turizm tendentsiyalarini ko'rsatuvchi quyidagi sohalarni qamrab oladi: barqaror mintaqaviy turizm, uy hayvonlariga do'stona munosabatda bo'lish turizmi tashabbuslari, Koreya to'lqini madaniy sanoatini rivojlantirish, oshpazlik va gurma sayohatlari, sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanadigan innovatsiyalar, sog'lomlashtirish va davolash sayohatlari, raqamli transformatsiya va mahalliy tajribalarning mazmunli taqdimoti. Maqsad 2024-yilga kelib sayyohlar sonini 18,5 millionga yetkazish, "SPEKTRUM" rejasi orqali barqaror va innovatsion turizmni rivojlantirish. K-pop va madaniy markazlar tashabbuslarini kengaytirish, yangi vizasiz siyosatni amalga oshirish, raqamli metamorfoz. 2024-2025-yillarda turizm marketingi uchun "Gelon" kabi yangi mintaqalar joriy etiladi. Gelon qishlog'i O'zbekistonning Surxondaryo viloyati, Sariosiyo tumanining tepalikli hududida joylashgan taniqli ekoturizm maskanidir. Gelon o'zining yashil manzaralari, musaffo havosi va an'anaviy turmush tarzi bilan e'tirofga sazovor. Ekoturizm ushbu mintaqada mehmonxonalar, piyoda yurish yo'llari va mahalliy taomlar orqali rivojlanib, shu bilan investitsiyalarni jalb qildi, ekologik va madaniy turizmni rivojlantirdi va yangi global marketing taktikalarini joriy etdi.

Koreya Turizm Tashkiloti dunyo bo'ylab 20 dan ortiq joylarda ko'rgazmalar o'tkazish orqali strategik marketing strategiyasini amalga oshirmoqda. Ushbu tadbirlarning ellik foizidan ortig'i 2024 yilning dastlabki yarmiga mo'ljallangan. Tashkilot Koreya madaniyatining global jozibadorligidan foydalanib, Seuldagi tashqaridagi shahar va hududlarda K-pop konsertlari va

madaniy tadbirlarni muvofiqlashtiradi, munitsipalitetlar va turizm subyektlari bilan hamkorlik qiladi. 2024 yil noyabr oyida o'rnatilgan qayta ko'rib chiqilgan vizasiz rejimga ko'ra, Janubiy Koreya fuqarolari Xitoyga 15 kungacha vizasiz tashrif buyurishlari mumkin, bu muddat 2025 yil 31 dekabrgacha amal qiladi. Koreya hukumati hozirda Jeju orolida vizasiz maksimal 30 kun qolishga ruxsat berilgan xitoylik sayyohlar uchun vizasiz kirishni kengaytirishni faol ravishda ko'rib chiqmoqda. O'zbekiston va Janubiy Koreya turizm infratuzilmasining evolyutsiyasida ham o'xshashliklar, ham o'zgarishlarni namoyish etadi. Ikkala davlat ham turizmni iqtisodiy diversifikatsiya strategiyasi deb biladi va infratuzilmani takomillashtirish bo'yicha tashabbuslarni amalga oshirmoqda. Shunga qaramay, Janubiy Koreya tomonidan ilgari surilgan K-madaniyati va "sog'lomlashtirish" turizmi - issiq buloqlar, balneologik kurortlar va yoga dam olish maskanlari kabi sog'liq uchun foydali bo'lgan sayohatlar - O'zbekistonda hali keng tarqalmagan. Koreya global sayyohlarni jalb qilish uchun ilg'or texnologiyalar va marketing usullaridan faol foydalanmoqda. Janubiy Koreyaning O'zbekiston turizm infratuzilmasini takomillashtirishdagi tajribasini o'rganish va uning samarali elementlarini qo'llash juda muhimdir. Bu turizm sektorining raqobatbardoshligini oshiradi, iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi va O'zbekistonning xalqaro imidjini mustahkamlaydi.

Xulosa va takliflar.

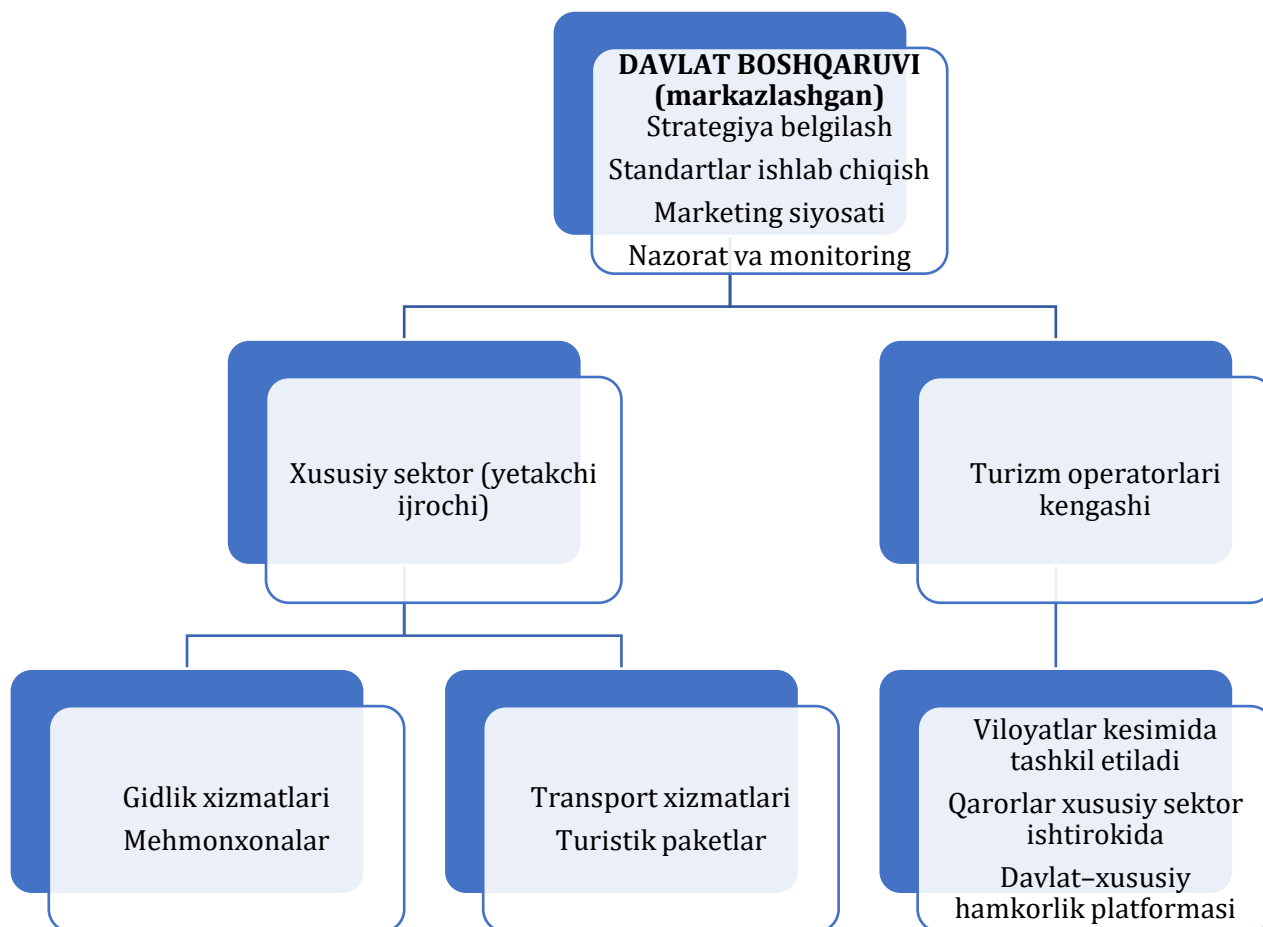
Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, Janubiy Koreyaning turizm sohasidagi barqaror boshqaruv tizimi to'liq va tizimli asosga qurilgan. Ushbu yondashuvda davlatning strategik rejalashtirish roli, xususi sektorning faol ishtiroki va mahalliy jamoa manfaatlarini hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Ekologik barqarorlik, madaniy merosni saqlash va raqamli texnologiyalarni integratsiyalash sinergik elementlar sifatida namoyish etilgan.

3-rasm. Turizm sohasining Janubiy Koreya tajribasi asosida O'zbekistonda amalga oshirish uchun model taklifi

Janubiy Koreya misoli shuni ko'rsatadiki, barqaror turizmni boshqarish nafaqat iqtisodiy samaradorlikni, balki uzoq muddatli ijtimoiy va ekologik natijalarni ham ustuvorlashtirishi kerak. Ushbu metodologiya O'zbekistonning turizm sektorini, xususan, mintaqaviy turizmni boshqarish, raqamli platformalarni joriy etish va ekologik javobgarlikni oshirishda rivojlantirish uchun katta ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Xalqaro amaliyotlarning o'zgartirilgan qo'llanilishi milliy turizm tizimining barqaror va raqobatbardosh rivojlanishiga yordam beradi. O'zbekiston va Janubiy Koreyada turizm infratuzilmasining evolyutsiyasi bo'yicha tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, tizimli metodologiya, texnik yutuqlar, davlat-xususiy hamkorlik va ekologik barqarorlik zamonaviy va raqobatbardosh turizm sanoatini yaratishda muhim tarkibiy qismlar hisoblanadi. Janubiy Koreya tajribasidan olingan tahlil shuni ko'rsatadiki, turizmni rivojlantirishda ilg'or texnologiyalarni keng qo'llash, ixtisoslashgan hududiy klasterlarni yaratish, ekotizimga mos infratuzilmani yaratish va xorijiy sayyohlar uchun raqamli xizmatlardan foydalanishni kengaytirish kabi ustuvor yo'nalishlar O'zbekiston sharoitida katta amaliy ahamiyatga ega.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, Koreya modelida tasdiqlangan mexanizmlar, xususan, "aqlli turizm" texnologiyalari, barqaror yashil infratuzilmalar va davlat-xususiy sheriklik doiralari orqali O'zbekiston turizm infratuzilmasining barcha salohiyatidan foydalanish ushbu sohada sezilarli ijobiy natijalarga olib kelishi mumkin. Prezident farmonlari va qarorlarida, xususan, kichik korxonalarni qo'llab-quvvatlash, dam olish maskanlarini kengaytirish va raqamli xizmatlarni joriy etishga qaratilgan tashabbuslar O'zbekiston turizm sektorini o'zgartirish uchun zamin yaratmoqda.

4-rasm. O'zbekistonda turizm sohasida barqaror boshqaruv tizimini joriy etish taklifi

Koreya modelining muvaffaqiyatli elementlarini O'zbekiston sharoitiga moslashtirish orqali milliy turizm infratuzilmasini modernizatsiya qilish, turistik xizmatlar sifatini oshirish,

iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va xalqaro turizm bozori talablariga mos keladigan innovatsion yechimlarni joriy etish mumkin. Xususan, SPECTRUM strategiyasi doirasidagi integratsiyalashgan metodologiyalar O'zbekiston uchun yo'naltiruvchi paradigma bo'lib xizmat qilishi mumkin. O'zbekistonning turizm infratuzilmasini yaxshilashga qaratilgan joriy islohotlar mavjud imkoniyatlardan foydalanish va xalqaro ilg'or tajribalardan oqilona foydalanish orqali optimallashtirilishi kerak. Bu esa mamlakatning global turizm maydonidagi raqobatbardoshligini oshiradi va iqtisodiy va madaniy barqarorlikni ta'minlaydi.

Adabiyotlar/Jumepamypa/References:

Cho, M.H. (2020) Janubiy Koreyada barqaror turizm siyosati va boshqaruvi. Seul: Koreya Turizm Tashkiloti, pp. 45–52.

Kim, S.Y. (2020) Aqli turizm va raqamli boshqaruv modellari. Seul: Hanul Publishing, pp. 61–68.

Li, J.H. (2020) Koreyada turizmni rivojlantirish va ekologik barqarorlik. Seul: Green Press, pp. 33–40.

OECD (2020) Turizm siyosatiga javoblar va barqaror rivojlanish. Parij: OECD Publishing, pp. 74–81.

Park, E.J. (2020) Koreya turizmini boshqarishda davlat-xususiy sheriklik. Seul: Turizm tadqiqotlari instituti, pp. 56–63.

UNWTO (2020) Barqaror turizmni boshqarish va innovatsiya. Madrid: UNWTO nashriyotlari, pp. 88–95.

Yoon, K.H. (2020) Koreyada jamoatchilikka asoslangan turizm va barqarorlik amaliyotlari. Seul: Osiyo turizm tadqiqotlari, pp. 29–36.